

KARTA KURSU

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE ŚWIATA

Nazwa	BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE ŚWIATA
Nazwa w j. ang.	

Koordynator	dr hab. Tomasz Skrzyński, prof. UP	Zespół dydaktyczny
		dr hab. Tomasz Skrzyński, prof. UP mgr Justyna Rokitowska
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia):

Celem kursu jest zapoznanie uczestników zajęć z zagadnieniami związanymi z bezpieczeństwem energetycznym na świecie w XXI w. Szczególna uwaga zostanie poświęcona przemianom wywołanym agresywną polityką Rosji w latach 2021-2023.

Efekty kształcenia:

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Wiedza	W01. Student posiada pogłębioną wiedzę na temat podmiotów politycznych i gospodarczych stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa energetycznego państwa.	K W01
	W02. Student dysponuje pogłębioną wiedzą odnośnie skuteczności systemów, norm, reguł funkcjonujących w państwie w odniesieniu do zagrożeń energetycznych	K W02
	W03. Student posiada pogłębioną wiedzę na temat tworzenia podstaw bezpieczeństwa energetycznego	K W04

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalność)
Umiejętności	U01. Potrafi samodzielnie formułować opinie na temat zagrożeń bezpieczeństwa energetycznego państwa.	K U01
	U02. Potrafi w sposób samodzielny wskazać na możliwości zmniejszania skali konkretnych zagrożeń bezpieczeństwa energetycznego państwa.	K U02
	U03. Potrafi dokonać analizy oraz interpretacji odpowiednich aktów prawnych dotyczących zachowania bezpieczeństwa energetycznego państwa.	K U04

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
	<p>K01. Jest świadomy roli oraz miejsca jakie odgrywa nauka o bezpieczeństwie energetycznym państwa dla pełnej świadomości procesów ekonomizacji życia społecznego zachodzących na kontynencie europejskim.</p> <p>K02. Potrafi określić priorytety służące realizacji konkretnych zadań mających zapobiegać zagrożeniom bezpieczeństwa energetycznego</p> <p>K03. Potrafi analizować działania międzynarodowe pod względem priorytetów narodowych w zakresie bezpieczeństwa energetycznego dzięki zdolności wczesnego dostrzegania, analizowania i prognozowania zagrożeń.</p>	<p>K K04</p> <p>K K07</p> <p>K K010</p>

studia stacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin	15	15									
kolokwium	1										

studia niestacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin	10	10									
kolokwium	1										

Opis metod prowadzenia zajęć – **studia stacjonarne:**

Wykład z wykorzystaniem środków audiowizualnych (prezentacja w Power Point).
Dyskusja

Ćwiczenia audytoryjne: praca w grupach, projekt grupowy, praca indywidualna, dyskusja

Opis metod prowadzenia zajęć – **studia niestacjonarne:**

Wykład z wykorzystaniem środków audiowizualnych (prezentacja w Power Point).
Dyskusja

Ćwiczenia audytoryjne: praca w grupach, projekt grupowy, praca indywidualna, dyskusja

Formy sprawdzania efektów kształcenia – studia stacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X	X					X
W02							X	X					X
U01							X	X					X
U02							X	X					X
K01							X	X					X
K02							X	X					X
...							X	X					X

Formy sprawdzania efektów kształcenia – studia niestacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X	X					X
W02							X	X					X
U01							X	X					X
U02							X	X					X
K01							X	X					X
K02							X	X					X

studia stacjonarne

Kryteria oceny	<p>W celu uzyskania zaliczenia kursu student musi uzyskać 23 punkty:</p> <p>Wykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywność podczas zajęć (0-5 punktów) - test (0-15 punktów) - obecność (0-2 punkty) <p>Ćwiczenia audytoryjne (22 punkty):</p> <p>30% - frekwencja i aktywność na zajęciach,</p>
----------------	---

	40% - prezentacja projektu grupowego, 30% - praca indywidualna
--	---

studia niestacjonarne

Kryteria oceny	<p>W celu uzyskania zaliczenia kursu student musi uzyskać 23 punkty:</p> <p>Wykład:</p> <ul style="list-style-type: none">- aktywność podczas zajęć (0-5 punktów)- test (0-15 punktów)- obecność (0-2 punkty) <p>Ćwiczenia audytoryjne (22 punkty):</p> <ul style="list-style-type: none">30% - frekwencja i aktywność na zajęciach,40% - prezentacja projektu grupowego,30% - praca indywidualna
----------------	---

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne:

Problematyka wykładów:

- 1/ Bezpieczeństwo energetyczne
- 2/ Znaczenie surowców, a energetyka światowa
- 3/ Bezpieczeństwo energetyczne z punktu widzenia eksportera i importera.
- 4/ Zasoby własne surowców energetycznych. Czy słuszne są czarne prognozy odnośnie przyszłości?
- 5/ Bezpieczeństwo energetyczne, a polityka klimatyczna UE
- 6/ Przemiany bezpieczeństwa energetycznego w latach 2022-2023

Wykaz literatury podstawowej:

Podstawowe:

L. Elak, A. Chrzęszcz, S. Żurawski, N. Urbańska, *Wpływ wojny rosyjsko-ukraińskiej na bezpieczeństwo ekonomiczne Europy*, „Studia Społeczne” 2023 dostępny na ResearchGate

P. Krzykowski, *Konsekwencje wojny na Ukrainie w wymiarze żywnościowym, ekonomicznym i energetycznym*, „Rocznik Nauk Społecznych” 2022, T. 14 (50), nr 4 ojs.tnkul.pl/index.php/rns/article/view/17785/16759

The war must go on: Dynamika wojny w Ukrainie i jej reperkusje dla bezpieczeństwa Polski, Artur Gruszczak (red), Kraków 2023, <https://doi.org/10.12797/9788381388801>

Surowce energetyczne i energia. Materiały XXXI konferencji z cyklu Zagadnienie surowców energetycznych i energii w gospodarce krajowej, Kraków 2017.

Bałamut A., *Polityka bezpieczeństwa energetycznego Polski w latach 2000–2015*, Kraków 2017.

Janusz P., Szczerbowski R., Zaleski P., *Istotne aspekty bezpieczeństwa energetycznego Polski*, Warszawa 2017

Bezpieczeństwo energetyczne: koncepcje, wyzwania, interesy, red. J. Gryz, A. Podraza, M. Ruszel, Warszawa 2018.

T. Młynarski, *Bezpieczeństwo energetyczne i ochrona klimatu w drugiej dekadzie XXI wieku. Energia – środowisko-klimat*, Kraków 2017.

Soroka, *Bezpieczeństwo energetyczne. Między teorią i praktyką*, Warszawa 2015.

Wykaz literatury uzupełniającej:

Bezpieczeństwo Wybrane zagadnienia, ed. A. Wiącek, M. Ruszel, J. Stec-Rusiecka, Rzeszów 2022

E. Cieślak, J. Maj, K. Pająk, D. Prokopowicz, A. Radomyski, P. Soroka, P. Śledź, *Wybrane aspekty rosyjskiej agresji na Ukrainę w obszarze politycznym, militarnym i gospodarczym*, (pod red. nauk. P. Soroka i K. Pająk), Warszawa 2023 (część rozdziałów, która jest dostępna na www.researchgate.net)

Bezpieczeństwo ekonomiczne państwa: uwarunkowania, procesy, skutki, red. A. Jackiewicz, A. Trzaskowska-Dmoch, Warszawa 2017.

Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej: wybrane problemy, red. K. M. Książkowski, K. Pronińska, Warszawa 2012.

Bezpieczeństwo energetyczne. Gospodarka. Społeczeństwo – wybrane zagadnienia, red. M. Ilnicki, Z. Nowakowski, Warszawa 2016.

Bezpieczeństwo energetyczne Rynki surowców i energii – teraźniejszość i przyszłość, t. 1, red. P. Kwiatkiewicz, Poznań 2014, t. 1 i t. 2.

- Bezpieczeństwo energetyczne wyzwaniem współczesnego świata – problemy i dylematy*, red. Z. Lach, Warszawa 2015
- Bezpieczeństwo energetyczne wyzwaniem XXI wieku*, pod. red. Z. Lacha, Warszawa 2013
- Bezpieczeństwo energetyczne. Rynki surowców i energii. Energetyka w czasach politycznej niestabilności*, red. P. Kwiatkiewicz, R. Szczerbowski, Poznań 2015
- Energetyka – szanse wyzwania i zagrożenia, Logistyka – ekonomia – prawo – polityka – bezpieczeństwo – obronność – technika*, red. B. Ćwik i in, Poznań 2016
- Europa środkowa i Wschodnia wobec wybranych problemów bezpieczeństwa energetycznego*, red. Ł. Wojcieszak, Poznań 2018
- Europejski wymiar bezpieczeństwa energetycznego a ochrona środowiska*, red. Kwiatkiewicz, R. Szczerbowski, Poznań 2014
- Golarz M., *Bezpieczeństwo energetyczne Polski na przykładzie zaopatrzenia w gaz ziemny, ropę naftową i energię elektryczną*, „Bezpieczeństwo: Teoria i Praktyka” 2016, nr 1.
- Jamrozik, A., Sieradzka, M., Skrzypczyk, D., *Stan wykorzystania i pozyskiwania paliw kopalnych w Polsce i na świecie*. W: P. Kwiatkiewicz (red.), *Bezpieczeństwo energetyczne. Rynki surowców i energii – teraźniejszość i przyszłość t. 2*, Poznań 2014.
- Kaczmarek, *Bezpieczeństwo energetyczne Unii Europejskiej*, Warszawa 2010
- Mazurek, *Bрудny terrorizm. Zagrożenia terrorystyczne w energetyce jądrowej*, Kraków 2017
- Mazurek, J. Popławska, *Oblicza bezpieczeństwa. Miejsce energetyki nuklearnej w bezpieczeństwie energetycznym krajów Unii Europejskiej*, Kraków 2015
- Między ewolucją a rewolucją – w poszukiwaniu strategii energetycznej*, J. Maj i in., Poznań 2015, t. 1, 2.
- Młynarski, *Bezpieczeństwo energetyczne w pierwszej dekadzie XXI w.. Mozaika interesów i geostrategii*, Kraków 2011
- Młynarski, *Energetyka jądrowa wobec globalnych wyzwań bezpieczeństwa energetycznego i reżimu nieprolifracji w erze zmian klimatu*, Kraków 2016
- Młynarski, *Francja w procesie uwspólnotowienia bezpieczeństwa energetycznego i polityki klimatycznej Unii Europejskiej*, Kraków 2013
- Pronińska M., *Bezpieczeństwo energetyczne w stosunkach UE-Rosja. Geopolityka i ekonomia surowców energetycznych*, Warszawa 2012
- Skarżyński, *Terminale LNG w polityce energetycznej państw nadbałtyckich Unii Europejskiej*, Poznań 2018
- Sowiński, J., *Model typu „end-use” prognozy zapotrzebowania na energię pierwotną i finalną w warunkach ryzyka*. „Rynek Energii” 2014, nr 3.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia stacjonarne:

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	0
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	0
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	5
	Przygotowanie do testu	10
Ogółem bilans czasu pracy		50
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia niestacjonarne:

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	0
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	0
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do testu	15
Ogółem bilans czasu pracy		50
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2